

Gebruik CO₂ gans kwestie van tijd

De nijlgans mag worden vergast, maar de grauwe, Canadese en brandgans niet. Dat stelde de Raad van State deze week. Deze uitspraak heeft geen invloed op het ganzenbeleid van staatssecretaris Henk Bleker, stelt een woordvoerder van het ministerie van EL&I.

De Raad van State deed de uitspraak nadat de Faunabescherming een rechtszaak tegen de provincie Utrecht had aangespannen. Utrecht had eerder een ontheffing verleend om de ganzen te mogen vergassen. Die moet nu grotendeels worden ingetrokken.

De nijlgans wordt aangemerkt als niet-inheemse soort en mag daarom wel worden bestreden met CO₂. Bij andere soorten mag dat niet omdat die zijn beschermd onder de Flora- en faunawet.

In die wet is opgenomen dat dieren niet mogen worden vergast. Staatssecretaris Henk Bleker van EL&I wil de wet wel aanpassen om de methode van vergassen mogelijk te maken.

„We verwachten dat dat in de komende maanden gebeurt”, vertelt een woordvoerder van EL&I. „Het is logisch dat de Raad van State deze uitspraak doet, want de wet moet nog aangepast worden. Maar de route om het aantal ganzen in Nederland te verminderen, blijft ongewijzigd.”

„Om CO₂ te gebruiken bij het doden van beschermde dieren is echter toestemming nodig van de Europese Commissie”, zegt Peter de Koeijer, portefeuillehouder Flora en Fauna van LTO Nederland. Staatssecretaris Joop Atsma van I&M moet dit aanvragen. Een dergelijke aanvraag wordt twee keer per jaar

behandeld. Dat is in januari of juli.

„We hopen dat de toestemming al in juli van dit jaar komt”, zegt De Koeijer. Het vangen van ganzen zodat ze vergast kunnen worden, vindt plaats in de periode mei-juni wanneer de dieren in de rui zijn. „Als de toestemming nog in juli van dit jaar komt, kunnen we wellicht nog een staartje van de ruiperiode gebruiken om de ganzen te bestrijden”, legt De Koeijer uit. Het gebruik van CO₂ wordt anders pas in 2013 mogelijk.

DOORREKENEN

Bij boeren is onrust ontstaan over mogelijke afschaffing van vergoedingen voor foeragegebieden. Die geluiden hebben De Koeijer ook bereikt. „De provincies moeten bezuinigen en dus worden de vergoedingen voor ganzenschade ook tegen het licht gehouden.”

Het Landbouw Economisch Instituut (LEI) of het Centrum voor Landbouw en Milieu (CLM) onderzoekt de komende maanden de kosten van het beheerplan van de G7, een samenwerkingsverband van natuurorganisaties en agrarische belangenorganisaties waarin ook LTO is vertegenwoordigd. Met dat plan wil de G7 de ganzenschade terugbrengen tot het niveau van 2005 door een flinke reductie van het aantal grauwe ganzen in de zomer en geen afschot van dieren in de winter. Daarbij blijven schadevergoedingen voor boeren bestaan.

„Ik hoop dat we de resultaten van dat onderzoek voor april hebben”, zegt De Koeijer. „Als de overheden dan met de kostenramingen instemmen, kunnen we nog dit jaar voorjaar beginnen met onze beheermethode zoals het schudden van eieren.”

Hongerstaker vindt actie geslaagd

Meer dan veertig dagen vasten bleek niet genoeg voor Guus Geurts. Hij wist geen brede maatschappelijke discussie op gang te krijgen over een rechtvaardiger landbouw. Maar Geurts wist wel enkele moties de Tweede Kamer binnen te krijgen.

Op 1 november was de milieukundige gestopt met eten om aandacht te vragen voor een rechtvaardiger landbouw. Na 43 dagen moest hij stoppen van de dokter. Hij zat onder de kritische grens van 18 procent gewichtsverlies. Geurts was 18 kilo kwijt en woog nog 61 kilo.

Was zijn hongerstaking een chantagemiddel? Zelf noemt hij het een vastenactie. Een actie uit solidariteit met de slachtoffers van de vrijhandel. „Miljoenen boeren worden van hun land en van hun lokale markten verdreven. Op de vrije wereldmarkt weegt de koopkracht van de rijken zwaarder dan natuur, zwaarder dan landrechten en zwaarder dan het recht op voedsel van de armen.”

Geurts had enkele moties voorbereid. Daarvan hebben er drie - voornamelijk via de SP - de Tweede Kamer bereikt. Zo is een motie behandeld die de regering verzocht zich uit te spreken tegen 'landgrab', het aankopen van grote gebieden in ontwikkelingslanden voor grootschalige landbouwproductie voor de export. De partij vroeg staatssecretaris Henk Ble-

ker te ijveren voor een Europees verbod op landgrab door Europese bedrijven en pensioen- en beleggingsfondsen.

De linkervleugel in de Kamer ondersteunde de motie maar Bleker noemde het 'onmogelijk om te doen.' „Hoe kan het onmogelijk zijn om daarvoor te ijveren?” vraagt Geurts zich af. „Er is geen enkele wet of regel die hem dat verbiedt.” Staatssecretaris Ben Knapen van Ontwikkelingssamenwerking raadde een motie om landgrab te voorkomen af. Het zou ten koste gaan van de soevereiniteit van die landen. „De regering ontloopt daarmee zijn Europese verantwoordelijkheid,” vindt Geurts.

Ook een motie die pleitte voor een onderzoek naar de gevolgen van vrijhandelsverdragen op landrechten en de zelfvoorzienendheid in voedsel van kleinere boeren en inheemse bevolking kwam er niet door. Bleker acht een onderzoek niet noodzakelijk 'omdat ik geen signalen heb dat er vrijhandelsakkoorden met dergelijke gevolgen zijn.' Geurts kon onderzoeken en getuigenissen laten zien, maar daarmee was het CDA niet te overtuigen. „Ze zijn blijkbaar bang voor de feiten,” vindt Geurts.

MEDIA-AANDACHT

Al met al was het voor Geurts een tegenvaller dat hij bij de politiek geen meerderheid kreeg. Zolang een brede maatschappelijke discussie over de nadelen van vrijhandel uitblijft, komen er ook geen fundamentele veranderingen, meent Geurts. Die discussie bleef uit door een gebrek aan media-aandacht, denkt hij. Pas toen hij echt begon te vermageren wist hij de aandacht te trekken van enkele kranten en de radio. Maar geen tv, het Amsterdamse AT5 uitgezonderd.

Geurts noemt zijn actie desondanks geslaagd. Hij heeft zijn geluid laten klinken binnen de politiek en bij het publiek. „Ik heb mensen bewust gemaakt van wat er speelt.” Hij kreeg 248 steunbetuigingen van betrokken burgers en 38 handtekeningen van maatschappelijke organisaties en bedrijven. „Dus ik heb wel genoeg instemming om door te gaan.”

MARC VAN DER STERREN

Guus Geurts stopte zijn hongerstaking, maar blijft aandacht vragen voor rechtvaardiger landbouw. Foto: Marc van der Sterren

Biogasinstallatie verwarmt ziekenhuis

Plant Power, een samenwerkingsverband van twee boeren in Oost-Groningen, is begonnen met de bouw van een biogasinstallatie in Stadskanaal. De installatie heeft een vermogen van 2 kilowatt. Bijzonder is dat de boeren de restwarme benutten door er het nabijgelegen Refaja ziekenhuis mee te verwarmen. Dat zal binnen een half jaar starten.

„De vergister staat zo dicht mogelijk bij het ziekenhuis. Dit om de transportleiding zo kort mogelijk te houden en warmteverlies te voorkomen”, zegt Mark van Severter van Ekwadraat in Leeuwarden, sinds 2005 bij het project betrokken. De restwarmte zorgt voor een brandstofbesparing van circa 10.000 gigajoule per jaar. In Noordoost-Groningen is enige discussie over het aantal relatief kleine ziekenhuizen. Er zou wel een ziekenhuis dicht kunnen. „Het is een prachtig project. Een ziekenhuis dat heel duurzaam werkt, moet je laten voortbestaan”, vindt Van Severter.

Foto: Nieuwe Oogst

Onveiligheid bij asbestlocaties

Op locaties waar asbest wordt verwijderd, schort het vaak aan de veiligheid voor werknemers. Dat blijkt uit controles door de Arbeidsinspectie bij bedrijven die asbest mogen verwijderen.

De situatie was vooral zorgwekkend

bij bedrijven waar de Arbeidsinspectie al eerder had geconstateerd dat ze onveilig werkten. Zo werden op twee van de drie locaties waar deze bedrijven actief waren, de regels overtreden. Soms moest het werk direct worden stilgelegd.

FAO: prijzen instabiel

De voedselprijzen in de wereld blijven de komende tijd instabiel. Op korte termijn zouden de prijzen iets kunnen dalen, maar later in het jaar weer omhoog kunnen gaan. Dat zegt José Graziano da Silva, het hoofd van de voedsel- en landbouworganisatie FAO van de Verenigde Naties. Volgens de FAO worden er lage voorraden aangehouden en vormt dat de basis voor speculatie. De VN-organisatie liet eerder al weten dat de prijzen van voedsel dit jaar hoog zullen blijven. De kosten aan voeding voor de armste landen zijn het afgelopen jaar met zeker een derde gestegen.

Oude landbouwgrond

Meer dan 80 procent van de 85.000 hectare landbouwgrond die tussen 1996 en 2008 een andere bestemming kreeg, werd woonwijk, bedrijventerrein of verkeersknooppunt. Dat constateert LEI Wageningen UR, dat op verzoek van dagblad Trouw de laatste cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) analyseerde. Tussen 1996 en 2008 is 7000 hectare landbouwgrond in natuur omgezet en is 8000 hectare gebruikt als waterberging. De CBS-cijfers over bodemgebruik worden bepaald aan de hand van luchtfoto's en wijken daardoor iets af van de landbouwellingen. De gegevens daárvóór worden aangeleverd door de boeren zelf. De conclusies van het LEI staan haaks op die van staatssecretaris Henk Bleker van EL&I, die stelt dat de natuurorganisaties aan de boerengrond knabbelen.

Failliete bedrijven

In de land- en tuinbouwsector gingen volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) tot en met het derde kwartaal bijna honderd bedrijven failliet; veruit de meeste in de tuinbouwsector. Dit is ongeveer gelijk aan dezelfde periode in 2010. Cijfers over het laatste kwartaal van 2011 heeft het CBS nog niet beschikbaar. Uit de cijfers die Faillissementsdossier.nl deze week bekendmaakte, blijkt dat het aantal faillissementen in 2011 licht is gestegen. In totaal gingen 10.151 bedrijven bankroet tegen 10.064 in 2010. Flevoland, Limburg en Friesland staan bovenaan qua aantal faillissementen.

RCC: misleiding

De Reclame Code Commissie (RCC) vindt dat niet-Skal-bedrijven die de naam 'Bioorderij' voeren, consumenten misleiden. Na een klacht van Bionext tegen een adverteerder die met als afzender de 'Bioorderij' consumenten lokt naar verkoopdemonstraties voor heel andere producten, heeft de RCC de uitingen als misleidend beoordeeld. Bionext, ketenorganisatie voor duurzame, biologische landbouw en voeding, had klachten ontvangen van consumenten die waren benaderd door twee boerderijen om te komen proeven van 'bio-delicatessen en specialiteiten'. In werkelijkheid zijn genoemde bedrijven niet aangesloten bij Skal, waartoe alle biologische bedrijven verplicht zijn.

144 red een dier

Minister Ivo Opstelten van Veiligheid en Justitie geeft zondag 8 januari het startschot voor de campagne '144 red een dier'. Doel van de campagne is het meldnummer 144 breed onder de aandacht te brengen. De campagne is ook bedoeld om mensen duidelijk te maken in wat voor situaties ze 144 kunnen bellen. Voor de campagne wordt gebruikgemaakt van radio- en televisiespotjes, advertenties en de campagnewebsite 144redeendier.nl.